

I.2. Ismeretkörök/tantárgyi programok, tantárgyleírások (a tantervi táblázatban szereplő minden tanegységről)

Az ismeretkör: **Szociológia**

Kredittartománya: 9 kredit

Tantárgyai: **1) Család- és nevelésszociológia**

2) Kutatásmódszertan

3) Egyház szociális tanítása

4) Általános szociológia

5) Szociális menedzsment

(1.) Tantárgy neve: Család- és nevelésszociológia	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: (kredit%)	
A tanóra ¹ típusa és óraszám: nappali tagozaton 1 óra előadás + 2 óra gyakorlat/hét levelező tagozaton 5 óra előadás + 10 óra gyakorlat/félév az adott félévben	
Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² (ha vannak):	
A számonkérés módja: kollokvium	
A tantárgy tantervi helye: 2. félév	
Előtanulmányi feltétele: <i>nincsen</i>	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A tantárgy bevezető jellegű ismereteket nyújt a család szociológiai értelmezéséről, a család és a társadalmi rendszer kapcsolatáról, a családnak, mint kiscsoportnak a működéséről. A család szerkezeti változásai az elmúlt századokban és napjainkban. Elemzi a család felbomlásának külső okait, a kiscsalád szerepének változásait, illetve a családon belüli szerepeket. Az iskola szerepe a társadalmi egyenlőtlenségek leküzdésében. Az iskola szocializációs szerepe. A deviancia előfordulása az iskolában.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Cseh-Szombathy László (1979): *Családszociológiai problémák és módszerek*. Budapest 400 old. ISBN: 963280516

Utasi Ágnes (2004): *Feláldozott kapcsolatok*. Budapest, 134. old. ISBN 963 921895 2

Spéder Zsolt (2009): *Demográfiai portré 2009*. (1,2,3,9. fejezetek). Budapest, 144. old. ISSN: 2061 3741

Neményi Mária (1988, szerk.): *Család*. Budapest, 407 old. ISBN: 9632820002

Gábor Kálmán – Jancsák Csaba (2004, szerk.): *Ifjúsági korszakváltás. Ifjúság az új évezredben*. Szeged, 373 old. ISBN 963 86387 5 3

Borecky Ágnes et al (2007): *Családok távolból és félközlelől. Családok tegnap és ma*. Budapest, 251 old. ISBN 9789636930509

Pataki Ferenc (1982): *Nevelés és társadalom*. Tankönyvkiadó, Budapest ISBN 963176186

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzőin, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges, elsősorban társadalomismereti, társadalom- és szociálpolitikai, szociális munkára vonatkozó, másrészt pszichológiai,

jogi, igazgatási, egészségügyi, pedagógiai ismeretrendszerek alapjait.

- Ismeri a szociális segítségnyújtáshoz szükséges ismeretszerzés módjait és a legfontosabb ismeretszerzési forrásokat.
- Ismeri a különböző társadalmi és szociális problémákat, a kielégítetlen szükségleteket, a veszélyeztető tényezőket.
- Ismerettel rendelkezik a társadalomról, a szociálpedagógia felhasználóiról, célcsoportjairól és azok környezetéről.
- Ismeri a szociális, a gyermekjóléti, a gyermekvédelmi, a nevelési intézmények működését, azok jogi szabályozását.
- Ismeri a szociálpedagógia fogalomkészletét, történetét, elméleteit. Ismerettel rendelkezik a szociálpedagógia gyakorlatáról.
- Ismeri az elmélet és a gyakorlat összefüggését, szintetizálni tudja elméleti és gyakorlati ismereteit.
- Ismeri a szociálpedagógia színtereit, a szociálpedagógiában alkalmazott munkaformákat, módszereket.
- Módszertani tudással rendelkezik, átlátja a szociális szakma innovációjának lehetőségeit.
- Ismeri a szociálpedagógia szakmai, etikai normáit.
- Ismeri az informatika eszközeivel történő hatékony kommunikáció formáit, az információk, elemzések mások számára történő prezentálásának eljárásait, eszközeit.

b) képességei

- Képes a társadalom működési szabályszerűségeinek felismerésére, azok rendszerszerű elemzésére, a társadalmilag kedvezőtlen helyzeteket létrehozó okok, következmények feltárására és értelmezésére.
- A hallgatók képesek lesznek elkülöníteni a család hétköznapi értelmezéseit és a szociológiai definíciókat. Az eseti/egyedi problémák mögött meglátják a társadalmi mozgatórugókat. Felismerik a családformák változásának a dinamikáját, a normák változását. Képesek lesznek a problémák önálló megfogalmazására, szakszövegek és igényes ismeretterjesztő írások felkutatására és értelmezésére.
- Képes a szociális segítségnyújtás módszereinek alkalmazására.
- Képes a szociális problémák, szükségletek, veszélyeztető tényezők felismerésére, feldolgozására, elemzésére, kezelésére, megoldására.
- Képes a szociálpedagógia célcsoportjai szocializációjának, személyiségfejlődésének sajátosságait, törvényszerűségeit átfogóan elemezni.
- Képes az egyének, családok, csoportok, közösségek jog- és érdekérvényesítő képességének fejlesztésére.
- Képes a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, és szociális szolgáltatásokat nyújtó, valamint nevelési intézményekben szociálpedagógiai szakmai munka végzésére, az elsajátított társadalomismereti, pszichológiai, jogi, igazgatási, egészségügyi ismeretek és alapelvek alkalmazására.
- Képes a különböző helyzetű gyermekek, fiatalok és csoportjai, családja, valamint pedagógusai számára szakszerű szolgáltatásnyújtásra a nevelés, oktatás, szabadidő-pedagógia, szociálpedagógia, szociális munka korszerű eszközeivel, továbbá ezeknek a folyamatoknak a tervezésére, kivitelezésére és elemzésére.
- Képes a szociális szakmai tevékenységhez szükséges prevenció és problémakezelő módszerek, technikák hatékony és innovatív alkalmazására.
- Képes a szociálpedagógusi munkában a szakmai etikai normák hatékony érvényesítésére.

- Hatékonyan alkalmazza az informatikai eszközöket kommunikációra, információk gyűjtésére és közzétételére, társadalomtudományi adatbázisok használatára.

c) attitűdje

- Rendelkezik a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségével, azt hitelesen képviseli környezetében.
- Rendelkezik a társadalmi problémák iránti érzékenységgel, elkötelezett az európai értékek lokális alkalmazására, szemléletét áthatja az esetek és kiszolgáltatottak melletti szolidaritás, az előítéletek elleni küzdelem.
- Érzékeny és nyitott a társadalmi problémákra.
- Munkáját kapcsolatteremtés- és fenntartás, konfliktusmegoldási készség, lokális és globális problémák iránti érzékenység és megoldási készség, empátia, kooperáció, segítő attitűd és fejlett kommunikációs készség jellemzi.
- Emberi kapcsolataiban humánus és etikus magatartású, szakmai feladatainak ellátása során a szociális munka etikai kódexét betartja.
- Ismereteit empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással alkalmazza.
- Egyéni munkájában reális önismerettel, önértékeléssel rendelkezik, önmagát kritikusan szemléli.
- Projektalapú és együttműködésre épülő munkavégzés mellett elkötelezett, és értékeli a közös munkához való egyéni hozzájárulást.
- Nyitott a szakmai továbbképzésekre, módszertani innovációkban szívesen részt vállal.
- Törekszik a folyamatos szakmai önképzés megvalósítására, a szakmai továbbképzéseken való részvételre.
- A szociálpedagógiai munkáját elkötelezetten, szakmai igényességgel és minőségtudattal végzi.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

- A szakmai és szakmaközi együttműködés során felelősségteljesen jár el.
- Önálló, konstruktív és erős érdekérvényesítő az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködések során.
- Képviseli a szociálpedagógia módszereit, ismereteit. Adekvát esetben felelősségteljesen képviseli szakmai szervezeti egységét.
- Felelősséget vállal az egyénekkal, csoportokkal, közösségekkel végzett szociálpedagógiai tevékenységért.
- Felelősen áll ki a szociálpedagógia jogi, etikai és szakmai normáinak betartása és védelme érdekében.

Tantárgy felelős: Dr. Udvarvölgyi Zsolt András, főiskolai docens, Phd

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Báder Iván főiskolai tanársegéd